

[Startsidan](#) / [Dokument & lagar](#) / [Lagar](#) / [Svensk författningssamling](#) / [Vallag \(2005:837\)](#)

Svensk författningssamling 2005:837

Det kan förekomma fel i författningstexterna, och bilagor kan saknas. Kontrollera därför alltid mot den tryckta versionen.

Vallag (2005:837)

SFS nr: 2005:837

Departement/myndighet: Justitiedepartementet L6

Utfärdad: 2005-11-24

Omtryck:

Ändrad: t.o.m. SFS 2014:1384

Övrig text:

Ändringsregister: [SFSR \(Lagrummet\)](#)

Källa: Regeringskansliet / Lagrummet

Innehåll:

- AVDELNING I. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER
 - [1 kap. Inledande bestämmelser](#)
- AVDELNING I. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER
- AVDELNING II. GENOMFÖRANDE AV VAL
- AVDELNING III. RÄKNING AV RÖSTER
- AVDELNING IV. FÖRDELNING AV MANDAT
- AVDELNING V. AVSLUTANDE BESTÄMMELSER
 - [2 kap. Partier och kandidater](#)
 - [3 kap. Valmyndigheter m.m.](#)
 - [4 kap. Valkretsar och valdistrikt m.m.](#)
 - [5 kap. Röstlängder och röstkort](#)
 - [6 kap. Valsedlar och kuvert](#)
- AVDELNING II. GENOMFÖRANDE AV VAL
 - [7 kap. Allmänna bestämmelser om röstning](#)
 - [8 kap. Allmänna bestämmelser om röstmottagning](#)
 - [9 kap. Röstmottagning i vallokal](#)
 - [10 kap. Röstmottagning i röstningslokal](#)
- AVDELNING III. RÄKNING AV RÖSTER
 - [11 kap. Preliminär rösträkning i vallokal](#)
 - [12 kap. Valnämndens rösträkning](#)
 - [13 kap. Slutlig rösträkning](#)
- AVDELNING IV. FÖRDELNING AV MANDAT
 - [14 kap. Fördelning av mandat](#)
- AVDELNING V. AVSLUTANDE BESTÄMMELSER
 - [15 kap. Överklagande](#)
 - [Övergångsbestämmelser](#)

AVDELNING I. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § I denna lag finns bestämmelser om genomförande av val till riksdagen, landstings- och kommunfullmäktige samt Europaparlamentet.

Vissa grundläggande bestämmelser om val finns i regeringsformen och kommunallagen (1991:900).

Innehållet i denna lag är uppdelat enligt följande.

AVDELNING I. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1 kap. - Inledande bestämmelser

2 kap. - Partier och kandidater

3 kap. - Valmyndigheter m.m.

4 kap. - Valkretsar och valdistrikt m.m.

5 kap. - Röstlängder och röstkort

6 kap. - Valsedlar och kuvert

AVDELNING II. GENOMFÖRANDE AV VAL

7 kap. - Allmänna bestämmelser om röstning

8 kap. - Allmänna bestämmelser om röstmottagning

9 kap. - Röstmottagning i vallokal

10 kap. - Röstmottagning i röstningslokal

AVDELNING III. RÄKNING AV RÖSTER

11 kap. - Preliminär rösträkning i vallokal

12 kap. - Valnämndens rösträkning

13 kap. - Slutlig rösträkning

AVDELNING IV. FÖRDELNING AV MANDAT

14 kap. - Fördelning av mandat

AVDELNING V. AVSLUTANDE BESTÄMMELSER

15 kap. - Överklagande

När val skall hållas

2 § Val skall alltid hållas på en söndag.

3 § Ordinarie val till riksdagen och ordinarie val till landstings- och kommunfullmäktige ska hållas samma dag. Valdag ska vara den andra söndagen i september. Val till Europaparlamentet ska hållas i juni vart femte år. Om Europeiska unionens råd i ett särskilt fall beslutar det, ska valet i stället hållas i april, maj eller juli valåret.

Vid omval till riksdagen bestämmer regeringen vilken dag som ska vara valdag. Vid omval till landstings- och kommunfullmäktige bestämmer den centrala valmyndigheten, efter samråd med länsstyrelsen, vilken dag som ska vara valdag.

Vid extra val enligt 3 kap. 11 § regeringsformen bestämmer regeringen vilken dag som ska vara valdag.

Vid extra val enligt 6 kap. 5 § regeringsformen bestämmer riksdagens talman, efter samråd med den centrala valmyndigheten, vilken dag som ska vara valdag.

Vid extra val enligt 5 kap. 5 a § kommunallagen (1991:900) bestämmer landstings- eller kommunfullmäktige, efter samråd med den centrala valmyndigheten och länsstyrelsen, vilken dag som ska vara valdag. *Lag (2013:1159).*

Särskilda bestämmelser om val till Europaparlamentet

4 § Den som har rösträtt vid val till riksdagen har rösträtt också vid val till Europaparlamentet.

Medborgare i någon av Europeiska unionens medlemsstater (unionsmedborgare) som har rösträtt vid val till landstings- och kommunfullmäktige och som vid val till Europaparlamentet inte röstar i någon annan medlemsstat i Europeiska unionen, har rösträtt vid ett sådant val i Sverige.

5 § Valbar till Europaparlamentet är var och en som har rösträtt enligt 4 §. En unionsmedborgare som inte är svensk medborgare är dock valbar endast under den ytterligare förutsättningen att han eller hon i sin hemstat inte förlorat sin valbarhet vid val till Europaparlamentet. *Lag (2013:1159).*

6 § Ett uppdrag som ledamot av Europaparlamentet är inte förenligt med att vara

1. ledamot av ett nationellt parlament,
2. ledamot av regeringen i en medlemsstat,

3. ledamot av Europeiska kommissionen,
4. domare, generaladvokat eller justitiesekreterare i Europeiska unionens domstol eller tribunal,
5. ledamot av Europeiska centralbankens direktion,
6. ledamot av Europeiska revisionsrätten,
7. EU-ombudsman,
8. medlem av Ekonomiska och sociala kommittén i Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen,
9. medlem av sådana kommittéer eller andra organ som har tillsatts enligt fördragen om upprättandet av Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen för att förvalta gemenskapernas medel eller för att utföra en permanent och direkt förvaltningsuppgift,
10. styrelseledamot, direktionsledamot eller anställd i Europeiska investeringsbanken, eller
11. tjänsteman eller annan anställd i aktiv tjänst inom Europeiska unionens institutioner eller i organ som är knutna till dem eller i Europeiska centralbanken. *Lag (2010:1434).*

2 kap. Partier och kandidater

Registrering av partibeteckning

1 § Ett parti som vill registrera sin beteckning skall skriftligen anmäla detta hos den centrala valmyndigheten. Om anmälan görs senast den sista februari det år val skall hållas, gäller registreringen från och med det valet.

Om det är fråga om ett annat slag av val än ordinarie val till riksdagen, ordinarie val till landstings- och kommunfullmäktige eller val till Europaparlamentet, skall en anmälan i stället göras senast en vecka efter det att beslutet om valdag har meddelats för att registreringen skall gälla från och med det valet.

2 § Av en anmälan skall det framgå vilket slag av val den gäller. Om den avser val till landstings- eller kommunfullmäktige, skall det framgå vilket landsting eller vilken kommun den gäller.

Tillsammans med en anmälan skall partiet lämna förklaringar enligt 4 § eller ett intyg om att sådana förklaringar har visats upp för notarius publicus.

3 § En partibeteckning ska registreras om följande villkor är uppfyllda:

1. Partibeteckningen ska bestå av eller innehålla ord. Den får innehålla en partisymbol.
2. Om ett parti inte redan är representerat i den beslutande församling som anmälan gäller, ska anmälan ha ett dokumenterat stöd av minst

- a) för val till riksdagen: 1 500 personer som har rösträtt i hela landet,
- b) för val till landstings- eller kommunfullmäktige: 100 respektive 50 personer som har rösträtt i det landsting eller den kommun som anmälan gäller,
- c) för val till Europaparlamentet: 1 500 personer som har rösträtt i hela landet.

3. Partibeteckningen ska inte kunna antas bli förväxlad med en beteckning som redan

a) är registrerad, eller

b) har anmälts för registrering, om beteckningarna skulle komma att bli registrerade för samma val.

4. Partibeteckningen ska inte kunna antas bli förväxlad med en beteckning som tidigare gällt för samma slag av val men som avregistrerats för högst fem år sedan på grund av namnbyte.

5. Partibeteckningen ska inte kunna antas bli förväxlad med en beteckning för något annat parti som redan anmält sitt deltagande i val eller som ska anses ha anmält sitt deltagande enligt 15 § andra eller tredje stycket, om beteckningarna skulle komma att gälla i samma val. *Lag (2014:1384).*

4 § De som enligt 3 § 2 stöder en anmälan om registrering skall egenhändigt underteckna en förklaring om stödet. Av förklaringen skall deras namn och personnummer framgå samt var de är folkbokförda.

5 § Om en partibeteckning registreras för val till riksdagen, gäller registreringen också för val till landstings- och kommunfullmäktige i hela landet samt för val till Europaparlamentet. Om registreringen avser val till landstingsfullmäktige, gäller den val i det landstinget och val till kommunfullmäktige i de kommuner som ligger inom landstinget. I övriga fall gäller registreringen endast för det val som anmälan avser.

6 § Om ett parti som har registrerat en partibeteckning medger det, kan ett annat parti få samma beteckning registrerad

1. för val till riksdagen även om beteckningen redan är registrerad för val till landstings- eller kommunfullmäktige, eller
2. för val till landstingsfullmäktige, även om partibeteckningen redan är registrerad för val till kommunfullmäktige inom landstinget.

Detta gäller också om det första partiets ansökan ännu inte lett till registrering, när det andra partiet lämnar in sin ansökan.

7 § En registrerad partibeteckning skall avregistreras om

partiet

1. begär det, eller
2. inte har anmält kandidater för två ordinarie val i följd till riksdagen, till landstings- eller kommunfullmäktige eller till Europaparlamentet.

8 § När en partibeteckning har registrerats eller avregistrerats, skall den centrala valmyndigheten kungöra detta i Post- och Inrikes Tidningar.

Anmälan av kandidater för partier som registrerat partibeteckning

9 § Ett parti som vill anmäla samtliga sina kandidater för ett visst val skall skriftligen göra detta hos den centrala valmyndigheten eller, i den utsträckning som regeringen bestämmer, länsstyrelsen.

Tillsammans med anmälan skall partiet lämna en egenhändigt undertecknad förklaring från varje kandidat att han eller hon samtycker till anmälan.

10 § En anmälan av kandidater skall avse

1. för val till riksdagen: en viss valkrets,
2. för val till kommun- eller landstingsfullmäktige: kommunen eller landstinget,
3. för val till Europaparlamentet: hela landet.

11 § En unionsmedborgare som inte är svensk medborgare och som önskar kandidera vid val till Europaparlamentet ska i en egenhändigt undertecknad försäkran till den centrala valmyndigheten

1. ange sin nationalitet och sin adress i Sverige, sitt födelsedatum och sin födelseort samt den senaste adressen i hemstaten,
2. ange den valkrets eller det område i hemstaten där han eller hon senast var upptagen i röstlängd, och
3. förklara att han eller hon inte kandiderar vid val till Europaparlamentet i någon annan stat och inte genom ett rättsligt avgörande eller administrativt beslut har förlorat sin valbarhet i sin hemstat.

När en unionsmedborgare har förklarat att han eller hon vill kandidera vid val till Europaparlamentet i Sverige och att han eller hon inte har förlorat sin valbarhet i hemstaten, ska den centrala valmyndigheten sända en underrättelse om detta till den behöriga myndigheten i den stat där personen är medborgare. *Lag (2013:1159)*.

11 a § I fall som avses i 11 § ska den centrala valmyndigheten begära upplysningar från den behöriga myndigheten i unionsmedborgarens hemstat om huruvida unionsmedborgaren har förlorat sin valbarhet i hemstaten.

Om en behörig myndighet i en annan medlemsstat begär upplysningar från den centrala valmyndigheten om huruvida en svensk medborgare som vill kandidera i val till Europaparlamentet i den andra staten har förlorat sin valbarhet här, ska den centrala valmyndigheten så snart som möjligt och senast inom fem arbetsdagar från det att begäran togs emot lämna den begärande myndigheten upplysningar om kandidatens valbarhet i val till Europaparlamentet i Sverige. *Lag (2013:1159)*.

12 § En anmälan av kandidater ska inte beaktas om partiet inte kan visa att det har fått kandidaternas samtycke till att anmäla dem.

Om en unionsmedborgare som inte är svensk medborgare anmäls som kandidat i val till Europaparlamentet och den behöriga myndigheten i kandidatens hemstat lämnar upplysningar som visar att han eller hon har förlorat sin valbarhet där, ska anmälan inte beaktas. *Lag (2013:1159)*.

13 § Den centrala valmyndigheten skall inför varje val

1. besluta när kandidaterna senast skall anmälas och kungöra detta beslut i Post- och Inrikes Tidningar,
2. underrätta varje parti som registrerat sin partibeteckning om tidpunkten, och
3. bestämma när försäkran enligt 11 § senast skall lämnas.

Anmälan om deltagande i val

14 § Ett parti som vill delta i ett val ska skriftligen anmäla detta till den centrala valmyndigheten. Av anmälan ska det framgå vilken beteckning partiet går till val under (partibeteckning) och vilket slag av val anmälan gäller. Om anmälan avser val till landstings- eller kommunfullmäktige, ska det framgå vilket landsting eller vilken kommun den gäller. *Lag (2014:1384)*.

15 § Om ett parti anmäls för val till riksdagen, gäller anmälan också för val till landstings- och kommunfullmäktige i hela landet och för val till Europaparlamentet. I övriga fall gäller anmälan endast för det val som anmälan avser.

Ett parti som är representerat i en beslutande församling ska vid nästa val anses ha anmält deltagande i val i den omfattning som följer av första stycket.

Ett parti som har anmält kandidater enligt 9 § ska anses ha anmält deltagande i valet. *Lag (2014:1384)*.

16 § En anmälan om deltagande i val gäller även för omval i det val som anmälan avser. *Lag (2014:1384)*.

17 § En anmälan om deltagande i val ska göras senast 30 dagar

före valdagen i det val som anmälan avser. Vid extra val och omval ska dock en anmälan som kommer in senare godtas, om den kommer in inom en vecka från beslutet om valdag. *Lag (2014:1384)*.

18 § En anmälan om deltagande i val ska registreras om följande villkor är uppfyllda:

1. Anmälan ska ha gjorts inom den tid som föreskrivs i 17 §.
2. Partibeteckningen ska bestå av eller innehålla ord. Den får innehålla en partisymbol.
3. Partibeteckningen ska inte kunna antas bli förväxlad med en beteckning som redan

a) är registrerad, eller

b) har anmälts för registrering, om beteckningarna skulle komma att gälla i samma val.

4. Partibeteckningen ska inte kunna antas bli förväxlad med en beteckning som tidigare har varit registrerad och gällt för samma slag av val men som avregistrerats för högst fem år sedan på grund av namnbyte.

5. Partibeteckningen ska inte kunna antas bli förväxlad med en beteckning för något annat parti som redan anmält sitt deltagande i val eller som ska anses ha anmält sitt deltagande enligt 15 § andra eller tredje stycket, om beteckningarna skulle komma att gälla i samma val. *Lag (2014:1384)*.

19 § När en anmälan om deltagande i val har registrerats, ska den centrala valmyndigheten omedelbart kungöra detta i Post- och Inrikes Tidningar. *Lag (2014:1384)*.

Samtycke till kandidatur

20 § Den som kandiderar för ett parti som anmält sitt deltagande i ett val ska skriftligen ha samtyckt till kandidaturen. Ett sådant samtycke ska ges in till den centrala valmyndigheten eller, i den utsträckning som regeringen bestämmer, länsstyrelsen senast fredagen före valdagen.

En förklaring som avses i 9 § andra stycket ska anses som ett samtycke till kandidaturen enligt första stycket för det parti förklaringen avser. *Lag (2014:1384)*.

3 kap. Valmyndigheter m.m.

Valmyndigheter

1 § Det skall finnas en central valmyndighet som har det övergripande ansvaret för frågor om val.

2 § Länsstyrelsen är regional valmyndighet med ansvar i länet för frågor om val och för utbildning av valnämnderna. *Lag (2014:301)*.

3 § I varje kommun ska det finnas en valnämnd, som är lokal valmyndighet med ansvar i kommunen för frågor om val.

Att kommunerna ska se till att det finns lokaler för röstmottagning framgår av 4 kap. 20, 22 och 23 §§. *Lag (2014:301)*.

Röstmottagare

4 § För varje valdistrikt ska det utses minst fyra röstmottagare, varav en ordförande och en ersättare för ordföranden. *Lag (2014:301)*.

5 § Röstmottagare förordnas av valnämnden. Röstmottagare hos en utlandsmyndighet förordnas dock av myndighetens chef. Om valnämnden har beslutat att röstmottagning ska äga rum på ett sjukhus, en kriminalvårdsanstalt, ett häkte eller någon liknande inrättning, får nämnden överlåta åt den som är chef för inrättningen att förordna röstmottagare där.

Som röstmottagare får endast den förordnas som har fått sådan utbildning som behövs för uppdraget. *Lag (2014:301)*.

6 § På varje röstmottagningsställe ska det finnas så många röstmottagare som behövs för att röstmottagningen ska kunna genomföras.

Vid röstmottagning i en vallokal ska minst tre av röstmottagarna vara närvarande. En av dessa ska vara ordföranden eller ordförandens ersättare.

Vid röstmottagning i en röstningslokal ska minst två röstmottagare vara närvarande. *Lag (2014:301)*.

Lantbrevbärare

7 § Posten AB skall biträda vid val genom att de lantbrevbärare som är anställda av bolaget skall vara bud enligt bestämmelserna i 7 kap.

Vid val som inte gäller hela landet får den centrala valmyndigheten begränsa Posten AB:s skyldighet enligt första stycket. *Lag (2014:301)*.

4 kap. Valkretsar och valdistrikt m.m.

Valkretsar

1 § För val till riksdagen, landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige skall det finnas geografiskt avgränsade områden för vilka det skall väljas ledamöter till den beslutande församling valet gäller (valkretsar). För val till Europaparlamentet utgör landet en enda valkrets.

Om inte annat anges skall vid tillämpningen av detta kapitel

antalet röstberättigade vid ett val beräknas på grundval av uppgifterna i folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet den 1 mars valåret.

Val till riksdagen

2 § Vid val till riksdagen är landet indelat i följande valkretsar:

1. Stockholms kommun,
2. Stockholms läns valkrets (Stockholms län med undantag av Stockholms kommun),
3. Uppsala län,
4. Södermanlands län,
5. Östergötlands län,
6. Jönköpings län,
7. Kronobergs län,
8. Kalmar län,
9. Gotlands län,
10. Blekinge län,
11. Malmö kommun,
12. Skåne läns västra valkrets (Bjuvs, Eslövs, Helsingborgs, Höganäs, Hörby, Höörs, Landskrona och Svalövs kommuner),
13. Skåne läns södra valkrets (Burlövs, Kävlinge, Lomma, Lunds, Sjöbo, Skurups, Staffanstorps, Svedala, Trelleborgs, Vellinge och Ystads kommuner),
14. Skåne läns norra och östra valkrets (Bromölla, Båstads, Hässleholms, Klippans, Kristianstads, Osby, Perstorps, Simrishamns, Tomelilla, Åstorps, Ängelholms, Örkelljunga och Östra Göinge kommuner),
15. Hallands län,
16. Göteborgs kommun,
17. Västra Götalands läns västra valkrets (Ale, Alingsås, Härryda, Kungälv, Lerums, Lilla Edets, Mölndals, Partille, Stenungsunds, Tjörns och Öckerö kommuner),
18. Västra Götalands läns norra valkrets (Bengtstors, Dals-Eds, Färgelanda, Lysekils, Melleruds, Munkedals, Orusts, Sotenäs, Strömstads, Tanums, Trollhättans, Uddevalla, Vänersborgs och Åmåls kommuner),
19. Västra Götalands läns södra valkrets (Bollebygds, Borås, Herrljunga, Marks, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamns och Vårgårda kommuner),
20. Västra Götalands läns östra valkrets (Essunga, Falköpings, Grästorps, Gullspångs, Götene, Hjo, Karlsborgs, Lidköpings, Mariestads, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholms, Töreboda och Vara kommuner),
21. Värmlands län,
22. Örebro län,
23. Västmanlands län,
24. Dalarnas län,
25. Gävleborgs län,

26. Västernorrlands län,
27. Jämtlands län,
28. Västerbottens län, och
29. Norrbottens län. *Lag (2014:1384)*.

3 § Den centrala valmyndigheten skall senast den 30 april det år då ordinarie val skall hållas besluta hur många fasta valkretsmandat som varje valkrets skall ha. Det skall göras på följande sätt.

Varje valkrets skall få ett fast valkretsmandat för varje gång som antalet personer som har rösträtt i valkretsen är jämnt delbart med en trehundredel av antalet personer som har rösträtt i hela landet.

Om inte alla fasta valkretsmandat kan fördelas på detta sätt, får valkretsarna de återstående mandaten i tur och ordning efter de överskott som uppstår vid beräkningen. Om överskottstalen är lika stora i två eller flera valkretsar, skall lotten avgöra vilken valkrets som skall få mandatet.

4 § Ändrad länsindelning eller ändrad kommunal indelning skall beaktas vid val till riksdagen redan från och med den dagen ändringen har beslutats, om beslutet kommer att påverka antalet fasta valkretsmandat och det träder i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie val till riksdagen har hållits.

Val till landstingsfullmäktige

5 § Vid val till landstingsfullmäktige är landstinget en enda valkrets, om inte fullmäktige beslutar att dela in landstinget i två eller flera valkretsar.

En valkrets ska omfatta en eller flera kommuner, om inte något annat följer av 6 § andra stycket. *Lag (2014:1384)*.

6 § En valkrets bör utformas så att den kan beräknas få minst åtta fasta valkretsmandat. Den bör ha en sammanhängande gränslinje.

En del av en kommun får bilda en valkrets tillsammans med en annan kommun, en del av en annan kommun eller delar av andra kommuner, om valkretsen annars inte kan beräknas få minst åtta fasta valkretsmandat. En kommun får också delas in i två eller flera valkretsar, om man på så sätt kan uppnå en lämpligare valkretsindelning.

7 § Om en kommun delas in i två eller flera valkretsar för val till landstingsfullmäktige och om kommunen är indelad i valkretsar för val till kommunfullmäktige, skall gränsen för en valkrets för val till landstingsfullmäktige sammanfalla med gränsen för en valkrets för val till kommunfullmäktige.

8 § Indelningen i valkretsar skall, sedan kommunerna inom

landstinget har fått tillfälle att yttra sig, beslutas av landstingsfullmäktige senast den 31 oktober året före det valår då den nya indelningen skall gälla för första gången. För att gälla skall beslutet vara fastställt av länsstyrelsen.

Regeringen eller den myndighet som beslutar om ändring i landets indelning i landsting eller kommuner får, om det behövs, bestämma att beslut om indelning i valkretsar får meddelas senare än den dag som anges i första stycket.

9 § Mandaten i landstingsfullmäktige i ett landsting som är indelat i valkretsar består av fasta valkretsmandat och utjämningsmandat.

Nio tiondelar av mandaten är fasta valkretsmandat. Om talet blir brutet när antalet fasta valkretsmandat beräknas, ska det rundas av till närmaste lägre hela tal. Återstående mandat är utjämningsmandat. *Lag (2014:1384)*.

10 § Om ett landsting är indelat i valkretsar, ska länsstyrelsen senast den 30 april det år då ordinarie val ska hållas besluta hur många fasta valkretsmandat som varje valkrets ska ha. Det ska göras på följande sätt.

Antalet personer som har rösträtt i landstinget delas med antalet fasta valkretsmandat och därefter delas antalet personer som har rösträtt i varje valkrets med det tal som blir resultatet av den beräkningen. Varje gång som antalet som har rösträtt i en valkrets är jämnt delbart med detta tal får den valkretsen ett mandat.

Om inte alla fasta valkretsmandat kan fördelas på detta sätt, får valkretsarna de återstående mandaten i tur och ordning efter de överskott som uppstår vid beräkningen. När överskottstalen är lika stora i två eller flera valkretsar, ska lotten avgöra vilken valkrets som ska få mandatet.

Regeringen eller den myndighet som beslutar om ändring i landets indelning i landsting eller kommuner får, om det behövs, bestämma att beslut om fördelning av mandat får meddelas senare än den dag som anges i första stycket. *Lag (2014:1384)*.

Val till kommunfullmäktige

11 § Vid val till kommunfullmäktige är kommunen en enda valkrets, om inte något annat följer av 12 §.

12 § Om en kommun har 36 000 personer eller fler som har rösträtt, får kommunen delas in i två eller flera valkretsar. En kommun som har färre än 36 000 personer som har rösträtt får delas in i valkretsar endast om det finns särskilda skäl för det.

Antalet röstberättigade ska beräknas på grundval av

uppgifterna i folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet den 1 mars det år beslutet om valkretsindelning fattas.

En valkrets bör utformas så att den kan beräknas få minst 13 fasta valkretsmandat. Den ska ha en sammanhängande gränslinje, om det inte finns särskilda skäl för något annat. *Lag (2014:1384)*.

13 § Indelningen i valkretsar skall beslutas av kommunfullmäktige senast den 31 oktober året före det valår då den nya indelningen skall gälla för första gången. För att gälla skall beslutet vara fastställt av länsstyrelsen.

Regeringen eller den myndighet som beslutar om ändring i landets indelning i landsting eller kommuner får, om det behövs, bestämma att beslut om indelning i valkretsar får meddelas senare än som sägs i första stycket.

14 § Mandaten i kommunfullmäktige i en kommun som är indelad i valkretsar består av fasta valkretsmandat och utjämningsmandat.

Nio tiondelar av mandaten är fasta valkretsmandat. Om talet blir brutet när antalet fasta valkretsmandat beräknas, ska det rundas av till närmast lägre hela tal. Återstående mandat är utjämningsmandat. *Lag (2014:1384)*.

15 § Om en kommun är indelad i valkretsar, ska länsstyrelsen senast den 30 april det år då ordinarie val ska hållas besluta hur många fasta valkretsmandat som varje valkrets ska ha. Det ska göras på följande sätt.

Antalet personer som har rösträtt i kommunen delas med antalet fasta valkretsmandat och därefter delas antalet personer som har rösträtt i varje valkrets med det tal som blir resultatet av den beräkningen. Varje gång som antalet som har rösträtt i en valkrets är jämnt delbart med detta tal får den valkretsen ett mandat.

Om inte alla fasta valkretsmandat kan fördelas på detta sätt, får valkretsarna de återstående mandaten i tur och ordning efter de överskott som uppstår vid beräkningen. När överskottstalen är lika stora i två eller flera valkretsar, ska lotten avgöra vilken valkrets som ska få mandatet.

Regeringen eller den myndighet som beslutar om ändring i landets indelning i landsting eller kommuner får, om det behövs, bestämma att beslut om fördelning av mandat får meddelas senare än den dag som anges i första stycket. *Lag (2014:1384)*.

Valdistrikt

Indelning

16 § Varje kommun skall delas in i geografiska röstningsområden (valdistrikt).

Om det inte finns särskilda skäl för något annat, skall för varje fastighet samtliga röstberättigade hänföras till samma valdistrikt.

Om kommunen har fler än en valkrets för val till kommunfullmäktige, skall varje sådan krets omfatta ett eller flera valdistrikt.

17 § Ett valdistrikt skall omfatta mellan 1 000 och 2 000 röstberättigade. Om det finns särskilda skäl, får ett valdistrikt omfatta färre än 1 000 eller fler än 2 000 röstberättigade. Ett valdistrikt får omfatta färre än 300 röstberättigade endast om det finns synnerliga skäl.

På förslag av kommunfullmäktige skall länsstyrelsen besluta om kommunens indelning i valdistrikt. Kommunen skall se över indelningen året närmast före det år då ordinarie val till riksdagen skall hållas.

Om det behövs får länsstyrelsen självmant besluta om indelningen i valdistrikt. Innan länsstyrelsen fattar ett sådant beslut, skall kommunfullmäktige få tillfälle att yttra sig.

18 § Länsstyrelsens beslut om indelning i valdistrikt skall meddelas senast den 1 december året före det år då beslutet skall tillämpas första gången. Om det behövs med hänsyn till ändringar i fastighetsindelningen, får beslut om mindre ändringar i indelningen i valdistrikt meddelas även efter denna tidpunkt.

19 § Regeringen eller den myndighet som beslutar om ändring i landets indelning i landsting eller kommuner får, om det behövs, bestämma att beslut om indelning i valdistrikt får meddelas senare än den dag som anges i 18 §.

Vallokaler

20 § Varje kommun ska se till att det finns lämpliga lokaler som kan användas som vallokaler och som i fråga om lokalisering, tillgänglighet och öppethållande ger väljarna goda möjligheter att rösta.

För varje valdistrikt ska det finnas en vallokal.

En vallokal ska vara tydligt avgränsad och även i övrigt lämpad för ändamålet så att väljare inte hindras eller störs under röstningen. Den ska inte ha anknytning till en viss politisk sammanslutning och den bör inte ha sådan anknytning till en viss religiös sammanslutning eller till ett visst

företag som kan påverka väljaren i samband med röstningen. *Lag (2014:301)*.

21 § En vallokal skall vara öppen för röstning

1. vid val till Europaparlamentet: mellan klockan 8.00 och 21.00,
2. vid övriga val: mellan klockan 8.00 och 20.00.

Om väljarna i ett valdistrikt ändå har tillräckligt goda möjligheter att rösta, får kommunen bestämma att de öppettider som sägs i första stycket skall begränsas för en viss vallokal. En vallokal måste dock alltid vara öppen

1. vid val till Europaparlamentet: minst mellan klockan 9.00 och 13.00 samt mellan klockan 17.00 och 21.00,
2. vid övriga val: minst mellan klockan 9.00 och 13.00 samt mellan klockan 17.00 och 20.00.

Om kommunen avser att begränsa öppethållandet i en vallokal, skall kommunen samråda med länsstyrelsen innan den beslutar i saken. Kommunen skall ange varför den gjort bedömningen att väljarna får tillräckligt goda möjligheter att rösta trots begränsningen.

Röstningslokaler

22 § I val som gäller hela landet ska varje kommun se till att det finns lämpliga lokaler som kan användas som röstningslokaler och som i fråga om lokalisering, tillgänglighet och öppethållande ger väljarna goda möjligheter att rösta.

En röstningslokal ska vara tydligt avgränsad och även i övrigt lämpad för ändamålet så att väljare inte hindras eller störs under röstningen. Den ska inte ha anknytning till en viss politisk sammanslutning och den bör inte ha sådan anknytning till en viss religiös sammanslutning eller till ett visst företag som kan påverka väljaren i samband med röstningen. *Lag (2014:301)*.

23 § Vid omval ska det i de kommuner som valet gäller finnas röstningslokaler enligt 22 §.

I övriga kommuner ska det finnas minst en röstningslokal enligt 22 § som ger väljarna goda möjligheter att rösta.

Kommuner som avses i andra stycket ska senast en vecka efter ett beslut om omval meddela den centrala valmyndigheten var och när röstning inom kommunen kan ske. *Lag (2014:301)*.

24 § Kommunen bestämmer vilka dagar och tider en röstningslokal ska vara öppen för röstning. I varje kommun som valet gäller ska dock minst en röstningslokal vara öppen varje dag under den tid som röstmottagning får ske i röstningslokaler som kommunen har anordnat.

På valdagen ska minst en röstningslokal i varje kommun vara

öppen för röstmottagning under den tid som enligt 21 § första stycket gäller för röstning i en vallokal. *Lag (2014:301)*.

25 § Den centrala valmyndigheten bestämmer, efter samråd med Regeringskansliet (Utrikesdepartementet), hos vilka svenska utlandsmyndigheter det ska finnas röstningslokaler. *Lag (2014:301)*.

Kungörande av beslut

26 § Den centrala valmyndighetens beslut enligt 3 § skall omedelbart kungöras i Post- och Inrikes Tidningar.

Länsstyrelsens beslut enligt 8, 10, 13, 14 och 17 §§ skall omedelbart kungöras i ortstidning samt i Post- och Inrikes Tidningar. *Lag (2014:301)*.

5 kap. Röstlängder och röstkort

Röstlängder

1 § Vid val skall den centrala valmyndigheten för varje valdistrikt upprätta en förteckning över dem som är röstberättigade i valet (röstlängd).

Röstlängderna skall grundas på de uppgifter som 30 dagar före valdagen finns i folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet och i fastighetsregistret enligt lagen (2000:224) om fastighetsregister.

2 § Svenska medborgare som inte längre är folkbokförda här i landet skall tas upp i röstlängd under tio år från den dag folkbokföringen upphörde. Därefter skall de, för tio år i sänder, tas med i röstlängden endast om de skriftligen hos Skatteverket har anmält sin adress.

Om den centrala valmyndigheten vid val till riksdagen eller Europaparlamentet senast dagen före valdagen tar emot en röst från en svensk medborgare som inte längre är folkbokförd här i landet och som inte är upptagen i röstlängd, skall myndigheten lägga till väljaren i röstlängden. Rösten skall alltid anses som en anmälan enligt första stycket, även om den tagits emot senare än dagen före valdagen.

2 a § Vid val till kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige ska unionsmedborgare som enligt 4 kap. 2 § andra stycket kommunallagen (1991:900) har rösträtt tas upp i röstlängd om de skriftligen senast 30 dagar före valdagen hos den centrala valmyndigheten

1. anmäler att de vill bli upptagna i röstlängden, och
2. anger sin nationalitet, sin adress i Sverige samt sin födelsetid eller i förekommande fall sitt personnummer.

Väljare som har tagits upp i röstlängd enligt denna paragraf står kvar där tills de stryks från den på egen begäran eller villkoren för rösträtt inte längre är uppfyllda. *Lag (2013:1159)*.

3 § Vid val till Europaparlamentet ska unionsmedborgare som inte är svenska medborgare tas upp i röstlängd endast om de fyller 18 år senast på valdagen, är folkbokförda här i landet eller är bosatta här men, enligt 5 § andra stycket folkbokföringslagen (1991:481), inte ska folkbokföras här och om de senast 30 dagar före valdagen skriftligen hos länsstyrelsen

1. anmäler att de vill bli upptagna i röstlängden,
2. anger sin nationalitet, sin adress i Sverige samt, i fråga om den som inte är folkbokförd, sin födelsetid eller i förekommande fall sitt personnummer,
3. anger den valkrets eller det område i hemstaten där de senast var upptagna i röstlängd, och
4. försäkrar att de inte kommer att rösta i en annan medlemsstat.

Underrättelse om att någon har tagits upp i röstlängd enligt denna paragraf ska sändas till den behöriga myndigheten i den stat där väljaren är medborgare.

Väljare som har tagits upp i röstlängd enligt denna paragraf står kvar där till dess de stryks från den på egen begäran eller villkoren för rösträtt inte längre är uppfyllda. *Lag (2013:1159)*.

4 § Väljare skall tas upp i röstlängden för det valdistrikt inom vilket de är folkbokförda enligt vad som sägs i 1 § andra stycket.

De som inte är folkbokförda på någon fastighet eller inte är folkbokförda här i landet skall tas upp i röstlängden för det valdistrikt inom vilket de senast var folkbokförda. Finns det inte någon uppgift om folkbokföring så att de kan hänföras till ett visst valdistrikt men finns det en uppgift om i vilken kommun som de senast varit folkbokförda, bestämmer länsstyrelsen i vilken röstlängd de skall tas upp.

5 § Om den centrala valmyndigheten av en myndighet i någon annan medlemsstat underrättas om att en person som vid val till Europaparlamentet är upptagen i röstlängd här i landet också är upptagen i röstlängd i ett annat land eller redan har röstat i valet, skall den centrala valmyndigheten genast stryka personen från röstlängden.

6 § De som anser att röstlängden innehåller felaktiga uppgifter om dem skall senast tolv dagar före valdagen skriftligen begära att uppgifterna rättas. Detta gäller också dem som anser sig vara felaktigt uteslutna ur röstlängden. Det som hänt senare än 30 dagar före valdagen får inte ligga till grund för rättelse

enligt denna paragraf.

Frågor om rättelse prövas av länsstyrelsen, antingen efter framställning enligt första stycket eller på eget initiativ.

7 § När samtliga rättelser och ändringar förts in i en röstlängd, skall den så snart som möjligt sändas till valnämnden i den kommun där valdistriktet ligger.

Om en rättelse eller ändring inte har hunnit föras in i röstlängden innan den sänts till valnämnden, får den centrala valmyndigheten eller länsstyrelsen uppdra åt nämnden att se till att det görs.

Röstkort

8 § Den centrala valmyndigheten ska upprätta ett röstkort för varje väljare. För väljare som inte har någon känd adress eller som inte är folkbokförda här i landet ska det upprättas röstkort bara om de begär det.

Röstkort som avses i första stycket ska skickas ut i så god tid att de kan beräknas vara väljarna till handa senast 18 dagar före valdagen.

För varje väljare som inte är folkbokförd här i landet ska den centrala valmyndigheten upprätta ett utlandsröstkort. Sådana röstkort ska skickas till väljarna senast 50 dagar före valdagen. *Lag (2008:1276)*.

9 § Ett röstkort ska innehålla uppgift om

1. väljarens namn och nummer i röstlängden,
2. vilka val som väljaren får delta i, och
3. väljarens vallokal och dess öppettider.

Ett utlandsröstkort ska innehålla uppgift om

1. väljarens namn, och
2. vilket val som väljaren får delta i. *Lag (2008:1276)*.

10 § Väljare som har behov av det kan få dubblettröstkort.

Dubblettröstkort tillhandahålls av den centrala valmyndigheten, länsstyrelsen, en utlandsmyndighet eller kommunen. Den som vill ha ett dubblettröstkort skall lämna uppgift om sitt namn och personnummer.

6 kap. Valsedlar och kuvert

Valsedlar

1 § Vid val används följande slag av valsedlar:

1. valsedlar med parti- och valbeteckning,
2. valsedlar med parti- och valbeteckning samt uppgifter om

kandidater,

3. valsedlar med enbart valbeteckning.

2 § Valsedlar som anges i 1 § 1 och 2 får förutom den information som framgår där innehålla

1. uppgift om för vilken valkrets valsedeln är avsedd,
2. uppgift om huruvida det parti som valsedeln gäller för har registrerat sin partibeteckning och anmält kandidater.

Valsedlar får också innehålla information som behövs för valadministrativa ändamål.

3 § Kandidatnamnen ska vara uppförda i nummerordning. Varje kandidat ska identifieras så att det framgår vem som avses. Valsedlarna ska dessutom vara utformade så att väljarna kan lämna en särskild personröst och innehålla upplysning om personvalets innebörd. *Lag (2010:1416)*.

4 § Valsedlar skall ha storleken A 6 (105×148 millimeter). De skall vara av papper som har samma kvalitet för samtliga valsedlar. Alla valsedlar som avser ett visst val skall ha samma färg.

Kuvert

5 § Vid val används följande slag av kuvert:

1. valkuvert,
2. ytterkuvert för budröst,
3. ytterkuvert för brevröst,
4. omslagskuvert för brevröst,
5. fönsterkuvert.

Tillhandahållande av valsedlar och kuvert

6 § Alla valsedlar och kuvert som används vid val skall tillhandahållas av den centrala valmyndigheten.

7 § Valsedlar som är avsedda att läggas ut på röstmottagningsställen enligt 8 kap. 2 § första stycket 2 och 3 tillhandahålls endast för de partier som begär det. Begäran skall göras senast den dag som den centrala valmyndigheten bestämmer, beträffande parti som avses i 8 kap. 2 § första stycket 2 b hos länsstyrelsen och i övrigt hos den centrala valmyndigheten.

8 § Följande partier som ställer upp i ett val har rätt till valsedlar på statens bekostnad:

1. vid val till riksdagen: parti som vid valet får eller vid något av de två senaste riksdagsvalen har fått mer än 1 procent av rösterna i hela landet eller som ändå är eller genom valet blir representerat i riksdagen,
2. vid val till landstings- eller kommunfullmäktige: parti som är eller genom valet blir representerat i fullmäktige,

3. vid val till Europaparlamentet: parti som vid valet får eller vid något av de två senaste valen till Europaparlamentet har fått mer än 1 procent av rösterna i hela landet.

I samtliga fall avser rätten till fria valsedlar ett antal som motsvarar högst tre gånger antalet röstberättigade i

1. vid val till riksdagen: valkretsen,
2. vid övriga val: valet.

Vid tillämpningen av andra stycket beräknas antalet röstberättigade på grundval av uppgifterna i folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet den 1 mars valåret.

9 § Valsedlar levereras endast om de betalas i förskott. För ett parti som redan före valet har rätt till valsedlar på statens bekostnad, krävs förskottsbetalning dock endast i den utsträckning beställningen gäller fler valsedlar än vad som anges i 8 § andra stycket.

Ett parti som först efter valet har rätt till fria valsedlar, skall få tillbaka erlagt förskott för sådana valsedlar. Detta gäller oavsett vem som har betalat beloppet.

10 § Partier som har rätt till fria valsedlar enligt 8 § har också rätt att i rimlig utsträckning på statens bekostnad få valkuvert, ytterkuvert för budröst samt ytterkuvert och omslagskuvert för brevröst.

AVDELNING II. GENOMFÖRANDE AV VAL

7 kap. Allmänna bestämmelser om röstning

På vilka sätt man kan rösta

1 § Röstning äger rum på röstmottagningsställen. Väljare röstar i första hand i sin vallokal på valdagen. De kan också före eller under valdagen rösta i röstningslokaler som kommunerna eller utlandsmyndigheterna har inrättat. Väljare får dessutom i vissa fall lämna sina röster till av valnämnden särskilt förordnade röstmottagare (ambulerande röstmottagare) eller rösta genom bud eller brev. *Lag (2014:301)*.

Hur man gör i ordning en röst

2 § För att göra i ordning en röst skall väljarna för varje slag av val de vill delta i

1. ta en valsedel,
2. lägga in valsedeln i ett valkuvert utan att vika den, och
3. försluta valkuvertet.

Väljare som vill lämna en särskild personröst skall på

valsedeln markera detta i det särskilda utrymme för personröst som finns vid den kandidat som de helst vill se vald.

Om en väljare skriver till en kandidat på en valsedel för ett parti som inte registrerat sin partibeteckning eller anmält kandidater enligt 2 kap., skall väljaren anses ha lämnat en personröst för den kandidaten. Har flera kandidater skrivits till på en sådan valsedel, skall väljaren anses ha lämnat en personröst för den första kandidaten.

Valsedlar och valkuvert får inte förses med obehöriga märkningar.

Hur man röstar på ett röstmottagningsställe

3 § Väljare ska göra i ordning sina röster bakom en valskärm och därefter lämna valkuverten till röstmottagarna.

Väljare som på grund av funktionsnedsättning eller liknande inte själva kan göra i ordning sina röster, ska på begäran få hjälp med detta av röstmottagarna i den utsträckning som behövs. En sådan väljare får också anlita någon annan person som hjälper honom eller henne vid röstningen. *Lag (2014:301)*.

Röstning genom ambulerande röstmottagare

3 a § Väljare som på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller ålder inte själva kan ta sig till ett röstmottagningsställe får om de begär det lämna sina valsedlar till ambulerande röstmottagare.

Vid röstmottagning enligt första stycket gäller i tillämpliga delar bestämmelserna om röstning och röstmottagning i detta kapitel och 8 kap. och bestämmelserna om röstmottagning i röstningslokal i 10 kap. *Lag (2014:301)*.

Budröstning

Vem som får rösta genom bud

4 § Väljare som på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller ålder inte själva kan ta sig till ett röstmottagningsställe får lämna sina valsedlar där genom bud.

Dessutom får följande väljare budrösta:

1. väljare som betjänas av Posten AB:s lantbrevbärare, i den utsträckning som följer av 3 kap. 7 §,
2. väljare som är intagna i häkte,
3. väljare som är intagna i kriminalvårdsanstalt och av säkerhetsskäl inte kan rösta i samma röstningslokal som andra intagna på anstalten.

Budröster ska lämnas i ytterkuvert för budröst. *Lag (2014:301)*.

Vem som får vara bud

5 § Följande personer får vara bud:

1. väljarens make eller sambo och väljarens, makens eller sambons barn, barnbarn, föräldrar eller syskon,
2. de som yrkesmässigt eller på liknande sätt ger väljaren vård eller som annars brukar hjälpa väljaren i personliga angelägenheter,
3. lantbrevbärare anställda av Posten AB,
4. anställda vid ett häkte eller en kriminalvårdsanstalt.

Ett bud ska ha fyllt 18 år. *Lag (2014:301)*.

När budröster får göras i ordning

6 § Vid ordinarie val till riksdagen och till landstings- och kommunfullmäktige samt val till Europaparlamentet får en budröst göras i ordning tidigast 24 dagar före valdagen.

Vid andra val får en budröst göras i ordning tidigast 10 dagar före valdagen. En budröst som lämnas hos en utlandsmyndighet får i dessa fall dock göras i ordning tidigast 20 dagar före valdagen.

Hur budröster görs i ordning

7 § En väljare som vill rösta genom bud ska

1. för varje val själv lägga en valsedel i ett valkuvert,
2. i närvaro av budet och ett vittne lägga de valkuvert som gjorts i ordning i ett ytterkuvert för budröst,
3. klistra igen ytterkuvertet,
4. på kuvertet

a) ange sitt namn och sitt personnummer, och

b) intyga att han eller hon gjort i ordning valkuvert och ytterkuvertet på detta sätt och att valkuvert inte har gjorts i ordning tidigare än vad som är tillåtet samt, om han eller hon är en väljare som avses i 4 § första stycket, på ytterkuvertet intyga att han eller hon uppfyller kraven för att få budrösta.

På ytterkuvertet ska vittnet och budet ange sina namn och personnummer och intyga att väljaren själv har gjort det som sägs i första stycket 2-4 och att de inte känner till något som gör att de uppgifter som väljaren har lämnat inte är riktiga. Vidare ska det antecknas vilken av kategorierna i 5 § första stycket som är tillämplig på budet.

Ett vittne ska ha fyllt 18 år. *Lag (2014:301)*.

8 § I stället för 7 § första och andra styckena gäller att bud som är lantbrevbärare inte behöver vara närvarande när väljaren gör i ordning ett ytterkuvert för budröst. Ett

sådant bud får på ytterkuvertet i stället för personnummer ange sitt tjänstgöringsnummer. Budet ska intyga att kuvertet har tagits emot från väljaren själv.

I stället för 7 § andra stycket gäller att ett bud som är anställd vid ett häkte eller en kriminalvårdsanstalt i stället för personnummer får ange sitt tjänstgöringsnummer.

Den som inte har något personnummer eller tjänstgöringsnummer ska i stället ange någon motsvarande identifikationsuppgift. *Lag (2014:301)*.

9 § Väljare som inte är kända för budet skall legitimera sig eller på annat sätt styrka sin identitet. Om de inte gör det, får budet inte ta emot budrösten.

10 § Väljarna skall lämna sitt röstkort till budet tillsammans med ytterkuvertet. Detta behövs dock inte om kuvertet skall lämnas i en vallokal.

Brevröstning

Vem som får brevrösta

11 § Väljare som vistas utomlands eller ombord på ett fartyg i utrikes fart får rösta genom brev.

När brevröster får göras i ordning

12 § Brevröster får göras i ordning tidigast 45 dagar före valdagen.

Vid andra val än ordinarie val till riksdagen och till landstings- och kommunfullmäktige samt val till Europaparlamentet får brevröster dock göras i ordning först sedan det har beslutats vilken dag valet skall hållas.

Hur brevröster görs i ordning

13 § Väljare som vill brevrösta skall

1. i närvaro av två vittnen lägga de valkuvert som gjorts i ordning i ett ytterkuvert för brevröst,
2. klistra igen ytterkuvertet,
3. på kuvertet

- a) intyga att de gjort i ordning valkuvert och ytterkuvertet på detta sätt, att valkuvert inte har gjorts i ordning tidigare än vad som är tillåtet samt att det skett utomlands respektive ombord på ett fartyg i utrikes fart,
- b) ange sitt namn och sitt personnummer.

På ytterkuvertet skall vittnena ange sina

1. namn,
2. personnummer eller motsvarande identifikationsuppgifter,
3. adresser,

och intyga att väljaren själv har gjort det som sägs i första stycket samt att de inte känner till något som gör att de uppgifter som väljaren har lämnat inte är riktiga.

Ett vittne skall ha fyllt 18 år.

Hur brevröster skickas

14 § När ytterkuvertet gjorts i ordning ska väljarna

1. lägga kuvertet i ett omslagskuvert för brevröst,
2. lägga i antingen röstkort eller utlandsröstkort eller om väljaren inte har tillgång till någotdera, ett adresskort som väljaren själv skrivit personnummer och namn på,
3. klistra igen detta kuvert,
4. från utlandet eller ett fartyg i utrikes fart skicka kuvertet till en valmyndighet. *Lag (2008:1276).*

Den fortsatta hanteringen av brevröster

15 § När den centrala valmyndigheten har tagit emot omslagskuvert för brevröst skall dessa lämnas till valnämnden i de kommuner där väljarna är upptagna i röstlängden.

Om en väljare inte är och inte heller skall bli upptagen i röstlängden eller om det inte är möjligt att utreda i vilken röstlängd väljaren är upptagen därför att personnummer saknas eller är ofullständigt skall den centrala valmyndigheten behålla omslagskuvertet. De kuvert som behålls av myndigheten skall förvaras på ett säkert sätt till dess valet fått laga kraft. Kuverten med innehåll skall därefter förstöras utan att valhemligheten äventyras.

Den centrala valmyndigheten skall föra anteckningar om det som görs enligt denna paragraf.

8 kap. Allmänna bestämmelser om röstmottagning

Röstmottagning på röstmottagningsställen

Utrustning

1 § På ett röstmottagningsställe skall det finnas ett lämpligt antal avskilda platser (valskärmar) där väljarna kan rösta utan insyn.

2 § I anslutning till ett röstmottagningsställe skall det ordnas en lämplig plats där valsedlar kan läggas ut. Om detta inte är möjligt får en sådan plats i stället ordnas inne i lokalen. På denna plats skall väljarna ha tillgång till

1. valsedlar med enbart valbeteckning,
2. valsedlar med parti- och valbeteckning

a) för val till riksdagen samt landstings- och

kommunfullmäktige för varje parti som vid något av de två senaste riksdagsvalen har fått mer än 1 procent av rösterna i hela landet,

b) för val till landstings- och kommunfullmäktige för varje parti som redan är representerat där och som inte uppfyller kraven i a ovan, när det gäller röstmottagningsställen inom det landsting eller den kommun där partiet är representerat,
3. valsedlar med parti- och valbeteckning för val till Europaparlamentet för varje parti som vid något av de två senaste valen till Europaparlamentet har fått mer än 1 procent av rösterna i hela landet eller valsedlar med parti- och valbeteckning samt uppgifter om kandidater om ett sådant parti deltar med endast en valsedel.

De partier som deltar i valen skall också kunna lägga ut sina valsedlar på denna plats.

Vad som sägs i första stycket 2 och 3 gäller endast under förutsättning att partiet har gjort en begäran enligt 6 kap. 7 §.

Ordning m.m.

3 § På ett röstmottagningsställe eller i ett utrymme intill detta får det inte förekomma propaganda eller annat som syftar till att påverka eller hindra väljarna i deras val.

4 § Röstmottagarna ansvarar för ordningen på röstmottagningsstället. Den som finns i lokalen eller i ett utrymme intill denna skall rätta sig efter de anvisningar som röstmottagarna ger för att röstmottagningen skall kunna genomföras. Blir det sådan oordning att den inte kan avstyras får röstmottagningen tillfälligt avbrytas.

5 § Väljare som finns på ett röstmottagningsställe eller på en plats som de har anvisats till intill detta när tiden för röstmottagning går ut, skall få tillfälle att rösta innan röstmottagningen avslutas.

Mottagning av röster som väljarna lämnar

6 § Väljare som inte är kända för röstmottagarna skall legitimera sig eller på annat sätt styrka sin identitet.

7 § Röstmottagarna får inte ta emot valkuvert som inte uppfyller kraven på hur sådana kuvert skall ha gjorts i ordning eller om väljaren inte kan styrka sin identitet.

Om en väljare vill lämna fler än ett valkuvert för ett och samma val, får bara ett av dessa tas emot.

7 a § Om ett röstmottagningsställe under någon tid när röstmottagning sker inte är tillgängligt för väljare med funktionsnedsättning, får röstmottagarna ta emot dessa väljares valkuvert utanför röstmottagningsstället, om det kan

ske under betryggande former. *Lag (2014:301)*.

Mottagning av röster som lämnas av bud

8 § Bud som inte är kända för röstmottagarna skall legitimera sig eller på annat sätt styrka sin identitet.

9 § Röstmottagarna får inte ta emot ytterkuvert från ett bud om kuvertet inte uppfyller kraven på hur sådana kuvert skall ha gjorts i ordning eller om budet inte kan styrka sin identitet.

10 § Ytterkuvert som avses i 9 § skall tas om hand av röstmottagarna och överlämnas till valnämnden. Nämnden skall förvara kuverten under valperioden.

Mottagning av röster som har skickats i fönsterkuvert och av brevröster

11 § När valnämnden tar emot fönsterkuvert och omslagskuvert för brevröst skall kuverten sorteras på valdistrikt. Kuverten skall sedan läggas i särskilda omslag som förseglas. Omslagen skall lämnas till vallokalen i respektive valdistrikt, om kuverten kan antas vara där innan tiden för röstmottagning har gått ut.

12 § Valnämnden skall behålla de fönsterkuvert och omslagskuvert för brevröst som inte lämnas till valdistrikt enligt 11 §. Dessa kuvert skall valnämnden granska vid sitt sammanträde för preliminär rösträkning enligt 12 kap.

13 § Valnämnden skall föra anteckningar om det som görs enligt 11 och 12 §§.

9 kap. Röstmottagning i vallokal

1 § Utöver de allmänna bestämmelser om röstning och röstmottagning som finns i 7 och 8 kap. tillämpas bestämmelserna i detta kapitel vid röstmottagning i vallokal. Om bestämmelser i detta kapitel avviker från dem i 7 och 8 kap., gäller i stället bestämmelserna i detta kapitel.

Utrustning i vallokal

2 § I varje vallokal skall det finnas

1. en valurna för varje val,
2. röstlängden för valdistriktet.

Hur röstmottagningen går till

3 § När vallokalen har öppnat skall den av röstmottagarna som är ordförande visa de närvarande att varje valurna är tom. Sedan får röstmottagningen börja.

4 § Har upphävts genom *lag (2014:301)*.

5 § Om kraven på hur ytterkuvert för budröst skall ha gjorts i ordning är uppfyllda, skall röstmottagarna, sedan budets identitet har kontrollerats, öppna ytterkuvertet och kontrollera att detta innehåller valkuvert.

6 § Innan valkuvert tas emot skall röstmottagarna kontrollera

1. att kraven på hur sådana kuvert skall ha gjorts i ordning är uppfyllda, och

2. att väljarna enligt röstlängden

- a) har rösträtt i de val som valsedlarna gäller, och

- b) inte redan har röstat.

7 § Om det inte finns några hinder mot att ta emot valkuvert, skall röstmottagarna, i väljarens eller budets närvaro, lägga kuverten i valurnan för de val valsedlarna gäller och markera detta i röstlängden. Valkuvert som har tagits emot med stöd av 4 § läggs i valurnan utan att väljaren är närvarande.

I röstlängden skall det anges hur väljarens eller budets identitet har kontrollerats.

8 § Valkuvert som lämnats i ett ytterkuvert för budröst men som inte tas emot skall läggas tillbaka i sitt ytterkuvert. Därefter skall förfaras på det sätt som anges i 8 kap. 10 § .

Hantering av fönsterkuvert och omslagskuvert för brevröst

9 § När röstmottagarna har fått omslag med fönsterkuvert och omslagskuvert för brevröst, skall de granska omslagen och kuverten i den omfattning som den pågående röstmottagningen tillåter. Vid denna granskning skall röstmottagarna

1. öppna omslagen och räkna kuverten,

2. kontrollera att kuverten inte blivit öppnade sedan de klistrats igen,

3. kontrollera att omslagskuvert för brevröst uppfyller kraven på hur sådana kuvert skall ha gjorts i ordning och, om så är fallet, öppna kuverten,

4. kontrollera att väljarna

- a) är upptagna i röstlängden för valdistriktet,

- b) inte lämnat fler än ett fönsterkuvert eller ytterkuvert för brevröst, och

- c) inte röstat i vallokalen under valdagen,

5. kontrollera att ytterkuvert för brevröst uppfyller kraven på hur sådana kuvert skall ha gjorts i ordning, och

6. öppna de fönsterkuvert och ytterkuvert för brevröst som uppfyller kraven under 2, 4 och 5 och kontrollera att kuverten innehåller ytterkuvert för budröst eller valkuvert och att kuverten uppfyller kraven på hur sådana kuvert skall ha gjorts i ordning.

10 § Om ett fönsterkuvert innehåller ett ytterkuvert för budröst, skall röstmottagarna kontrollera att ytterkuvertet uppfyller kraven på hur sådana kuvert skall ha gjorts i ordning. Om så är fallet skall röstmottagarna öppna ytterkuvertet och kontrollera att det innehåller valkuvert och att kraven på hur sådana kuvert skall ha gjorts i ordning är uppfyllda.

11 § Röstmottagarna skall

1. markera i röstlängden de väljare vars kuvert uppfyller kraven i 9 och 10 §§,
2. lägga tillbaka valkuvert som har kommit i fönsterkuvert i sina fönsterkuvert tillsammans med väljarnas röstkort eller adresskort,
3. lägga tillbaka valkuvert som kommit i ytterkuvert för budröst i sina ytterkuvert och lägga tillbaka dessa kuvert i sina fönsterkuvert tillsammans med väljarnas röstkort eller adresskort, och
4. lägga tillbaka valkuvert som kommit i ytterkuvert för brevröst i sina ytterkuvert och lägga tillbaka dessa kuvert i sina omslagskuvert tillsammans med väljarnas röstkort eller adresskort.

12 § När röstmottagningen avslutats skall röstmottagarna göra följande med de kuvert som granskats enligt 9 och 10 §§. De skall

1. lägga de valkuvert som uppfyllt kraven i 9 och 10 §§ i valurnan för det val valsedeln gäller,
2. lägga öppnade fönsterkuvert eller omslagskuvert för brevröst som innehåller ytterkuvert för budröst, ytterkuvert för brevröst eller valkuvert som inte uppfyllt kraven i 9 och 10 §§ i särskilda omslag,
3. lägga de fönsterkuvert och omslagskuvert för brevröst som inte uppfyllt kraven i 9 § i särskilda omslag, och
4. försegla varje omslag.

13 § Om ett omslag som innehåller fönsterkuvert eller omslagskuvert för brevröst kommer från valnämnden efter att röstmottagningen i valdistriktet avslutats, skall omslaget inte öppnas utan skickas tillbaka till valnämnden.

Ångerröstning

14 § Väljare får rösta personligen i sin vallokal även om de redan har röstat i en röstningslokal eller brevröstat (ångerröstning). Om den tidigare rösten finns i vallokalen, får väljaren ångerrösta först sedan han eller hon har fått tillbaka rösten av röstmottagarna.

Säkerhet m.m.

15 § Om röstmottagningen avbryts skall varje valurna och

röstlängden förseglas och förvaras på ett säkert sätt. När röstmottagningen skall fortsätta, skall röstmottagarna först visa dem som är närvarande att förseglingsarna inte har öppnats.

16 § Det skall föras protokoll över röstmottagningen i en vallokal.

17 § Ytterkuvert för budröst som innehållit valkuvert som har tagits emot och lagts i valurnan skall överlämnas till valnämnden. Nämnden skall förvara kuverten under valperioden.

10 kap. Röstmottagning i röstningslokal

1 § Utöver de allmänna bestämmelser om röstning och röstmottagning som finns i 7 och 8 kap. tillämpas bestämmelserna i detta kapitel vid röstmottagning i röstningslokaler. Om bestämmelser i detta kapitel avviker från dem i 7 och 8 kap., gäller i stället bestämmelserna i detta kapitel.

När röstmottagning får ske

2 § Vid ordinarie val till riksdagen och till landstings- och kommunfullmäktige samt vid val till Europaparlamentet får röstmottagningen påbörjas

1. i röstningslokaler som en kommun har anordnat: tidigast den artonde dagen före valdagen,
2. hos en utlandsmyndighet: tidigast den tjugofjärde dagen före valdagen.

Vid andra val får röstmottagningen påbörjas

1. i röstningslokaler som en kommun har anordnat: tidigast den tionde dagen före valdagen,
2. hos en utlandsmyndighet: tidigast den tjugonde dagen före valdagen.

Röstmottagningen får pågå

1. i röstningslokaler som en kommun har anordnat: till och med valdagen,
2. hos en utlandsmyndighet: så länge att de fönsterkuvert som har gjorts i ordning kan antas vara hos den centrala valmyndigheten senast dagen före valdagen.

Hur röstmottagning går till

3 § Väljare eller bud skall till röstmottagarna lämna väljarens röstkort. Detta behövs dock inte

1. om den information som röstkortet innehåller ändå är tillgänglig för röstmottagarna, eller
2. om röstmottagningen sker hos en utlandsmyndighet.

4 § I de anteckningar som förs enligt 7 § skall det anges hur väljarens eller budets identitet har kontrollerats.

De valkuvert och ytterkuvert för budröst som röstmottagarna tar emot skall, i väljarens eller budets närvaro, läggas i fönsterkuvert tillsammans med väljarens röstkort eller, om röstmottagningen sker hos en utlandsmyndighet, ett adresskort. Fönsterkuvertet skall därefter klistras igen.

5 § De fönsterkuvert som har gjorts i ordning i röstningslokaler som en kommun har inrättat skall skickas till valnämnden i de kommuner där väljarna är upptagna i röstlängden eller lämnas direkt till röstmottagarna i valdistriktet, om kuverten kan beräknas vara dem till handa innan tiden för röstmottagning i vallokalen går ut.

De fönsterkuvert som har gjorts i ordning hos en utlandsmyndighet skall skickas till den centrala valmyndigheten.

6 § Beträffande de fönsterkuvert som kommer in till den centrala valmyndigheten skall förfaras på det sätt som anges i 7 kap. 15 §.

Säkerhet m.m.

7 § Det ska fortlöpande föras anteckningar över röstmottagningen i en röstningslokal.

Om röstmottagningen avbryts ska anteckningarna och det valmaterial som tagits emot förvaras på ett säkert sätt under avbrottet.

Anteckningarna och det valmaterial som tagits emot ska också förvaras avskilt och på ett säkert sätt i avvaktan på rösträkningen. *Lag (2014:301).*

AVDELNING III. RÄKNING AV RÖSTER

11 kap. Preliminär rösträkning i vallokal

1 § Omedelbart efter att röstmottagningen i vallokalen avslutats och samtliga valkuvert som skall läggas i valurnan lagts ner i den skall röstmottagarna ta ur kuverten och räkna rösterna.

Rösträkningen är offentlig och skall genomföras utan avbrott. Resultatet av rösträkningen är preliminärt.

2 § Om det har hållits val till riksdagen samtidigt med annat val, ska riksdagsvalet räknas först. Räkningen ska för varje slag av val gå till på följande sätt:

1. Valurnan ska tömmas och valkuverten räknas. Antalet väljare som enligt röstlängden deltagit i valet ska räknas.
2. Valsedlarna ska tas ur valkuverten. Om ett valkuvert innehåller fler än en valsedel ska valsedlarna inte godkännas

utan läggas tillbaka i kuvertet.

3. En valsedel som kan antas vara ogiltig enligt 13 kap. 7 § första stycket 1 eller 3 ska inte godkännas.

4. En valsedel som kan antas vara ogiltig enligt någon annan av de grunder som anges i 13 kap. 7 § ska inte godkännas utan läggas tillbaka i sitt valkuvert.

5. Valsedlar och valkuvert som avses i 2-4 ska läggas i särskilda omslag.

6. De valsedlar som godkänts ska sorteras i grupper efter partibeteckning. Antalet valsedlar i varje grupp ska räknas. Valsedlarna för varje parti ska sedan läggas i särskilda omslag.

7. Omslag enligt 5 och 6 ska förseglas.

Resultatet av rösträkningen ska antecknas i det protokoll som anges i 9 kap. 16 §. *Lag (2014:1384)*.

3 § Omedelbart efter att den preliminära rösträkningen avslutats skall röstmottagarna till valnämnden överlämna

1. röstlängden,
2. protokollet,
3. ytterkuvert för budröst som avses i 8 kap. 10 § och 9 kap. 17 §, och
4. omslag som avses i 2 § samt 9 kap. 12 och 13 §§.

4 § Valnämnden skall behålla röstlängderna, ytterkuverten för budröst som avses i 3 § och omslagen som avses i 9 kap. 12 och 13 §§. Nämnden skall till länsstyrelsen genast överlämna

1. protokoll, och
2. omslag som avses i 2 §.

När ett valkuvert får öppnas

5 § Ett avgivet valkuvert får öppnas endast sedan det har tagits ur en valurna för rösträkning enligt bestämmelserna i detta kapitel eller i 12 kap.

12 kap. Valnämndens rösträkning

Valnämndens förberedelser för rösträkningen

1 § På onsdagen efter valdagen ska valnämnden sammanträda för att granska och räkna de röster som inte räknats i vallokalerna. Sammanträdet är offentligt. Resultatet av nämndens rösträkning är preliminärt.

Vid sammanträdet ska nämnden granska

1. fönsterkuvert och omslagskuvert för brevröst som till och med valdagen kommit in till nämnden och behållits där,
2. fönsterkuvert och omslagskuvert för brevröst som röstmottagarna lämnat tillbaka till nämnden enligt 9 kap. 13 §,
3. fönsterkuvert och omslagskuvert för brevröst som kommit in till nämnden innan någon av de valurnor som sägs i 2 § har

tömts, och

4. fönsterkuvert och omslagskuvert för brevröst som röstmottagarna enligt 9 kap. 12 § lagt in i särskilda omslag.

Granskningen går i tillämpliga delar till på samma sätt som enligt 9 kap. 9-12 §§.

Om det behövs ytterligare tid för att på ett betryggande sätt genomföra rösträkningen, får valnämnden fortsätta sammanträdet för rösträkning på torsdagen efter valdagen. *Lag (2014:301)*.

2 § För varje slag av val skall det användas en valurna för var och en av de valkretsar som kommunen är indelad i vid val till kommunfullmäktige.

Den preliminära rösträkningen

3 § När samtliga valkuvert som skall läggas ner i valurnan lagts ner i den, skall valnämnden ta ur kuverten och räkna rösterna. Detta görs på samma sätt som enligt 11 kap. 2 §.

4 § Om fönsterkuvert kommer till valnämnden under rösträkningen efter att någon valurna tömts, skall kuverten hållas skilda från övriga kuvert. Sådana kuvert skall läggas i ett eller flera särskilda omslag, som förseglas.

5 § Ytterkuvert för budröst som innehållit valkuvert som vid granskningen enligt 1 § har lagts i valurnan skall tas om hand av nämnden. Nämnden skall förvara dessa ytterkuvert och ytterkuvert som avses i 9 kap. 17 § under valperioden.

6 § Valnämnden skall föra protokoll över sin rösträkning.

7 § När sammanträdet för rösträkning avslutats, ska valnämnden till länsstyrelsen genast överlämna

1. nämndens protokoll, och
2. de omslag som nämnden gjort i ordning.

Om länsstyrelsen begär det ska nämnden också överlämna röstlängderna.

Om valnämnden med stöd av 1 § fjärde stycket fortsätter sammanträdet på torsdagen efter valdagen, ska nämnden på onsdagen till länsstyrelsen lämna över de omslag som gjorts i ordning för de val som räknats färdigt fram till dess. *Lag (2014:301)*.

Säkerhet

8 § Om rösträkningen avbryts ska de omslag som gjorts i ordning och övrigt valmaterial förvaras på ett säkert sätt under avbrottet. *Lag (2014:301)*.

13 kap. Slutlig rösträkning

1 § Länsstyrelsen skall göra den slutliga rösträkningen. Förrättningen är offentlig och skall göras utan dröjsmål. Om det har hållits val till riksdagen samtidigt med annat val, skall valet till riksdagen räknas först.

2 § Länsstyrelsen skall vid förrättningen pröva om valsedlarna är giltiga enligt 6 och 7 §§ och om något namn på en valsedel skall anses vara obefintligt enligt 8 § samt meddela de beslut som denna prövning kan föranleda. Länsstyrelsen skall också meddela de beslut som behövs med anledning av uppgifterna i de protokoll som avses i 9 kap. 16 §.

Närmare om förrättningen

3 § Om handlingarna från valnämnden är ofullständiga eller bristfälliga på något annat sätt, skall länsstyrelsen begära att de kompletteras. Om det behövs skall länsstyrelsen också begära uppgift om varför handlingarna är i bristfälligt skick.

4 § Länsstyrelsen skall kungöra tid och plats för förrättningen. I kungörelsen skall länsstyrelsen ange i vilken ordning som de olika valen skall räknas. Kungörelsen skall anslås på kommunernas anslagstavlor och senast dagen före det att förrättningen börjar införas i en ortstidning inom länet.

5 § Länsstyrelsen skall föra protokoll över förrättningen.

Ogiltighetsgrunder

6 § Har valsedlar som väljarna lämnat inte förvarats på ett säkert sätt, skall de förklaras ogiltiga, om det kan antas att det gjorts något obehörigt med dem.

7 § En valsedel är ogiltig om den

1. saknar partibeteckning,
2. har mer än en partibeteckning,
3. har en partibeteckning för ett parti som inte anmält sitt deltagande i valet enligt 2 kap., eller
4. har kännetecken som uppenbart gjorts med avsikt.

Finns det fler än en valsedel i ett valkuvert är dessa ogiltiga. Om kuvertet innehåller flera valsedlar och alla har samma partibeteckning, ska dock en valsedel räknas som giltig. Skiljer sig valsedlarna i ett sådant fall åt i fråga om kandidatnamn eller de särskilda personrösterna, ska namnen på valsedlarna anses obefintliga.

Vid prövningen enligt första och andra styckena bortses i förekommande fall från en partisymbol som en väljare skriver till på en valsedel. *Lag (2014:1384)*.

Obefintliga kandidatnamn

8 § Ett kandidatnamn på en valsedel ska anses obefintligt om

1. kandidaten inte är valbar eller det inte framgår klart vem som avses,
2. kandidaten skrivits till på en valsedel som gäller för ett parti som registrerat partibeteckning och anmält kandidater enligt 2 kap.,
3. kandidaten inte är anmäld och finns på en valsedel för ett parti som registrerat partibeteckning och anmält kandidater enligt 2 kap., eller
4. kandidaten inte har samtyckt till kandidaturen enligt 2 kap.

Kandidatnamnen på en valsedel ska vidare anses obefintliga om

1. valsedeln upptar kandidater men inte är försedd med ett markerat utrymme för personröstning,
2. det lämnats mer än en särskild personröst eller det inte framgår vem personrösten avser,
3. markering för den särskilda personrösten kan antas ha gjorts maskinellt, eller
4. ordningen mellan kandidaterna inte framgår klart.

Kandidatnamn ska inte anses obefintliga på grund av att de strukits från en valsedel som upptar kandidater. I 7 kap. 2 § tredje stycket finns särskilda bestämmelser för det fall en väljare skriver till kandidater på en valsedel för ett parti som inte registrerat sin partibeteckning eller anmält kandidater enligt 2 kap. *Lag (2014:1384)*.

Förrättningens avslutning

9 § När förrättningen har avslutats skall länsstyrelsen underrätta den centrala valmyndigheten om resultatet av rösträkningen när det gäller val till riksdagen och Europaparlamentet. Länsstyrelsen och den centrala valmyndigheten utser därefter ledamöter och ersättare enligt bestämmelserna i 14 kap.

10 § Valsedlarna skall läggas in i särskilda omslag, som förvaras under valperioden.

Omslag med valsedlar får öppnas endast om

1. det skall göras en ny eller en fortsatt rösträkning, eller
2. det annars behövs för valmyndigheternas utvärdering av valet.

AVDELNING IV. FÖRDELNING AV MANDAT

14 kap. Fördelning av mandat

1 § Den centrala valmyndigheten skall på grundval av resultatet

av den slutliga rösträkningen fördela mandaten i riksdagen och Europaparlamentet samt fastställa vilka kandidater som har valts till ledamöter och ersättare.

I fråga om val till landstings- och kommunfullmäktige skall länsstyrelsen fördela mandaten mellan partierna och för varje valkrets fastställa vilka kandidater som har valts till ledamöter och ersättare.

1 a § Om Sverige under en löpande valperiod får ytterligare mandat i Europaparlamentet ska den centrala valmyndigheten, på grundval av resultatet av sammanräkningen av rösterna i det senaste valet till Europaparlamentet, fördela de ytterligare mandaten och fastställa vilka kandidater som har valts till ledamöter och ersättare. *Lag (2010:1327).*

2 § Om det vid en beräkning enligt detta kapitel blir lika stora tal, ska lotten avgöra vilket parti, vilken kandidat eller vilken valkrets som ska få mandatet eller vilket mandat som ska återföras för ny fördelning. *Lag (2014:1384).*

Fördelning av mandat mellan partier

Riksdagsvalet

3 § De fasta valkretsmandaten ska för varje valkrets fördelas proportionellt mellan partier som får delta i fördelningen. Fördelningen görs genom att jämförelsetal beräknas för partierna med utgångspunkt i valresultatet i valkretsen. Det parti som vid varje beräkning får det största jämförelsetalet tilldelas ett mandat.

Beräkningen ska göras med tillämpning av den jämkade uddatalsmetoden. Denna innebär att så länge ett parti ännu inte tilldelats något mandat beräknas jämförelsetalet genom att partiets röstetal i valkretsen delas med 1,2. När ett parti har fått ett mandat beräknas nytt jämförelsetal genom att partiets röstetal delas med 3. Därefter fortsätter man på samma sätt att dela partiets röstetal med närmast högre udda tal för varje tilldelat nytt mandat. *Lag (2014:1384).*

4 § För att avgöra hur många mandat som ett parti ska ha sammanlagt i riksdagen för att vara proportionellt representerat i hela landet ska den jämkade uddatalsmetoden tillämpas på hela landet som en valkrets. *Lag (2014:1384).*

4 a § Om ett parti vid fördelningen av de fasta valkretsmandaten har fått fler mandat än vad som motsvarar en proportionell representation i hela landet, ska överskjutande mandat återföras.

Återföringen enligt första stycket ska göras i den eller de

valkretsar där partiet tilldelats mandatet eller mandaten med lägst jämförelsetal. Återföring får dock inte göras i en valkrets som har färre än tre fasta valkretsmandat.

Mandat som återförs enligt andra stycket ska, med tillämpning av bestämmelserna i 3 §, fördelas mellan de övriga partier i valkretsen som inte har uppnått proportionell representation i hela landet vid fördelningen av de fasta valkretsmandaten. *Lag (2014:1384)*.

4 b § Om mandat har återförts i två eller flera valkretsar ska dessa mandat fördelas i den ordningen att det parti som har störst jämförelsetal tilldelas första mandatet och så vidare, allt efter storleken på jämförelsetalen för de partier som ska tilldelas mandat. *Lag (2014:1384)*.

4 c § Varje parti ska tilldelas så många utjämningsmandat som behövs för att partiet ska få en representation som svarar mot dess andel av samtliga giltiga röster i landet. *Lag (2014:1384)*.

5 § Om ett parti vid fördelningen av de fasta valkretsmandaten enligt 3, 4 a och 4 b §§ har fått så många mandat som behövs för att det ska vara proportionellt representerat i riksdagen, ska man vid fördelningen av utjämningsmandaten bortse från partiet och de mandat det har fått. Detsamma gäller för ett parti och de mandat partiet fått, om det fått mindre än 4 procent av rösterna i landet.

Av de utjämningsmandat som ett parti har fått tillförs det första den valkrets där partiet efter fördelningen av de fasta valkretsmandaten har större jämförelsetal än i övriga valkretsar. Återstående mandat tillförs ett efter ett den valkrets där partiet för varje gång har störst jämförelsetal vid en fortsatt tillämpning av den jämkade uddatalsmetoden på partiets röstetal i valkretsarna. I en valkrets där partiet inte har fått något fast valkretsmandat ska dock jämförelsetalet vid tilldelningen av det första mandatet vara lika med partiets röstetal. *Lag (2014:1384)*.

Övriga val

6 § Mandaten i kommunfullmäktige i en kommun som är en enda valkrets ska fördelas mellan partier som fått minst 2 procent av rösterna i kommunen. I en kommun som är indelad i två eller flera valkretsar ska mandaten fördelas mellan partier som fått minst 3 procent av rösterna i kommunen.

Mandaten i landstingsfullmäktige ska fördelas mellan partier som fått minst 3 procent av rösterna i landstinget.

Mandaten i Europaparlamentsvalet ska fördelas mellan partier som fått minst 4 procent av rösterna i landet. *Lag (2014:1384)*.

7 § De fasta mandaten skall för varje val och valkrets fördelas

proportionellt mellan partierna på grundval av valresultatet i valkretsen. Fördelningen görs på samma sätt som för riksdagsvalet.

8 § Vid fördelningen av mandat i sådana landsting och kommuner som är indelade i valkretsar tillämpas bestämmelserna om riksdagsval i 3-5 §§ på motsvarande sätt. *Lag (2014:1384)*.

Hur ledamöter utses

Riksdagsvalet

9 § I första hand ska ordningen mellan kandidaterna bestämmas på grundval av storleken på varje kandidats personliga röstetal. Persoligt röstetal ska fastställas bara för en kandidat som fått särskilda personröster till ett antal av minst 5 procent av partiets röstetal i valkretsen.

Ett personligt röstetal fastställs på grundval av de särskilda personröster som avgivits för kandidaten. Valsedlar på vilka det lämnats särskilda personröster ordnas gruppvis efter partibeteckning. Därefter räknas antalet personröster för varje kandidat i gruppen. En kandidats personliga röstetal är lika med antalet personröster som har lämnats för kandidaten under samma partibeteckning. Den kandidat som har störst personligt röstetal tar första plats i ordningen, den som har näst störst tar andra plats och så vidare enligt samma grund. *Lag (2010:1416)*.

10 § Kan inte ett tillräckligt stort antal ledamöter utses på grundval av ett personligt röstetal, skall ordningsföljden mellan återstående kandidater bestämmas genom att jämförelsetal beräknas enligt följande.

Vid första uträkningen gäller en valsedel för den kandidat som står först på sedeln varvid bortses från kandidater som redan tagit plats. Valsedlar med samma första kandidat bildar en grupp. Varje grupps röstetal räknas fram. Röstetalet är lika med det antal valsedlar som ingår i gruppen. Samma tal är också jämförelsetal för den kandidat som står först på gruppens valsedlar. Den kandidat vars jämförelsetal är störst får den första platsen i ordningen.

Vid varje följande uträkning gäller en valsedel för den kandidat som står först på sedeln, men man bortser från kandidater som redan fått plats i ordningen. Den eller de grupper, vilkas valsedlar vid närmast föregående uträkning gällde för den kandidat som fick plats i ordningen, upplöses och ordnas i nya grupper, så att valsedlar som vid den pågående uträkningen gäller för en och samma kandidat bildar en grupp. Övriga befintliga grupper behålls däremot oförändrade. För varje nybildad grupp räknas röstetalet fram. Röstetalet är lika med det antal valsedlar som ingår i gruppen. För samtliga

kandidater som deltar i uträkningen beräknas röstetal och jämförelsetal.

Röstetalet för en kandidat är lika med röstetalet för den grupp eller det sammanlagda röstetalet för de grupper vilkas valsedlar gäller för kandidaten. Jämförelsetalet för en kandidat är lika med kandidatens röstetal, om inte den grupp av valsedlar som gäller för kandidaten deltagit i besättandet av en förut utdelad plats. Om detta är fallet, får man kandidatens jämförelsetal genom att kandidatens röstetal delas med det tal som motsvarar den del gruppen tagit i besättandet av plats eller platser som utdelats (gruppens platstal), ökat med 1, eller, om flera grupper av valsedlar som gäller för kandidaten deltagit i besättandet av förut utdelad plats, med dessa gruppers sammanlagda platstal, ökat med 1. Platstalet för en grupp beräknas genom att gruppens röstetal delas med det största jämförelsetalet vid uträkningen närmast före gruppens bildande. För kandidat som redan stod först på någon valsedel beräknas nytt platstal endast för nytillkomna valsedlar. Bråktal som uppkommer vid delning beräknas med 2 decimaler. Den sista decimalciffran får inte höjas.

Den kandidat vars jämförelsetal är störst får nästa plats i ordningen.

Dubbelvalsavveckling vid riksdagsval

11 § Kandidater som har fått mandat i fler än en valkrets eller för mer än ett parti skall tillträda det mandat för vilket deras personliga röstetal är störst i förhållande till antalet röster för partiet. Har kandidaterna inte tagit plats i ordningen på grundval av sina personliga röstetal, skall de tillträda det mandat för vilket deras jämförelsetal är störst.

Det mandat som kandidaten inte tillträder skall tillfalla den som skulle komma först i ordningen enligt följande. I första hand ordnas kandidaterna på grundval av beräkningen av deras personliga röstetal enligt vad som sägs i 9 § andra stycket.

Kan inte tillräckligt många kandidater ordnas enligt andra stycket, skall de ordnas på grundval av de valsedlar som gällde för den kandidat som ursprungligen fick plats i ordningen enligt 9 och 10 §§. Vid denna uträkning gäller varje valsedel som hel röst. Röstvärdet skall tillgodoräknas den kandidat som står främst på sedeln av dem som inte redan fått plats i ordningen. Den som får högsta röstetalet får plats i den särskilda ordningen.

Leder första stycket till att två eller flera mandat inte tillträds, skall dessa tillsättas ett i taget efter storleken på de personliga röstetalen i förhållande till antalet röster för partiet. Kan inte samtliga mandat tillträdas härigenom

tillsätts de efter jämförelsetalen enligt 10 §.

Överskjutande mandat i riksdagsval

12 § Om ett parti i någon valkrets fått fler mandat än vad som motsvarar antalet kandidater på partiets valsedlar, skall överskjutande mandat med tillämpning av beräkningen i 5 § andra stycket flyttas till en annan valkrets där partiet deltar i fördelningen av fasta valkretsmandat.

Ledamöter i övriga val

13 § Ledamöter i övriga val fastställs enligt vad som tillämpas beträffande riksdagsvalet.

Personligt röstetal skall fastställas bara för kandidater som fått särskilda personröster motsvarande minst 5 procent av det antal röster som partiet fått i valkretsen, dock minst

1. vid val till landstingsfullmäktige: 100 röster,
2. vid val till kommunfullmäktige: 50 röster.

Hur ersättare utses

Riksdagsvalet

14 § För varje ledamot utses lika många ersättare som ledamotens parti fått mandat i valkretsen. Det skall dock alltid utses minst tre ersättare för varje ledamot. När ersättare utses skall man bortse från den som valts till ledamot.

Ersättare utses genom en särskild ordning mellan kandidaterna på partiets valsedlar. Ordningen beräknas enligt 11 § andra och tredje stycket.

Finns det ändå inte någon som kan utses till ersättare skall följande gälla. Den kandidat inom valkretsen som står i tur att få nästa mandat för partiet utses till ersättare. Saknas en sådan kandidat på partiets valsedlar, skall med tillämpning av 5 § andra stycket en annan valkrets bestämmas, där partiet deltar i fördelningen av fasta mandat, från vilken ersättaren skall utses. Till ersättare utses den som där står närmast i tur att få mandat för partiet. För varje ledamot får det bara finnas en ersättare enligt detta stycke. Kan ersättare inte utses på det sättet, utses inte någon ersättare.

Ersättare i övriga val

15 § Ersättare i landstingsfullmäktige och Europaparlamentet utses på motsvarande sätt som för riksdagsvalet.

16 § Ersättare i kommunfullmäktige utses i första hand på grundval av ordningen mellan kandidaterna som framkommer vid beräkningen av deras personliga röstetal enligt 9 §.

I andra hand utses ersättare genom en beräkning inom det parti för vilket han eller hon har blivit vald. Vid varje beräkning tas hänsyn bara till de valsedlar som upptar ledamotens namn och som därför gällde för detta namn, när det fick plats i ordningen. Varje valsedel gäller som en hel röst. Röstvärdet skall tillgodoräknas det namn som står främst på sedeln av dem som inte blivit utsedda till ledamot. Den som får högsta röstetalet är utsedd till ersättare för den ledamot som beräkningen avser.

Om det antal ersättare som har utsetts är mindre än det antal som kommunfullmäktige har bestämt enligt 5 kap. 4 § andra stycket kommunallagen (1991:900) och samma ersättare har utsetts för tre eller flera ledamöter, utses ytterligare en ersättare för var och en av dessa ledamöter. Då skall även namnet på en kandidat som genom valet blivit utsedd till ersättare för den ledamot som beräkningen avser anses som obefintligt. I övrigt görs på det sätt som anges i första och andra stycket.

Om antalet ersättare fortfarande är mindre än det antal som kommunfullmäktige har bestämt enligt 5 kap. 4 § andra stycket kommunallagen och samma ersättare har utsetts för fem eller flera ledamöter, utses ytterligare en ersättare för var och en av dessa ledamöter.

Därefter görs på motsvarande sätt successivt ytterligare beräkningar för de ledamöter vilkas ersättare har utsetts för sju eller flera ledamöter, nio eller flera ledamöter, och så vidare, så länge antalet ersättare är mindre än det antal som kommunfullmäktige har bestämt.

Om andelen ersättare av de platser som ett parti fått utgör ett brutet tal, skall detta avrundas till närmast högre hela tal.

17 § Om det för ett parti inte kommer att utses minst två ersättare i kommunfullmäktige, skall följande gälla.

Om det sedan ersättare utsetts enligt 16 § visar sig att det för ledamot eller ledamöter i ett parti utsetts bara en ersättare, skall ytterligare en beräkning göras till dess minst två ersättare utsetts.

Kan någon ersättare för en viss ledamot inte utses på det sättet, utses ingen ersättare för den ledamoten.

När ledamöter och ersättare avgår under valperioden

Riksdagsvalet

18 § Om en ledamot i riksdagen avgår under valperioden, skall den centrala valmyndigheten på anmälan av riksdagens talman utse en ny ledamot. Till ny ledamot skall utses den som står i

tur att inträda enligt ordningen mellan ersättarna enligt 14 §.

19 § Om en ny ledamot tidigare varit ersättare enligt 14 § tredje stycket för den avgångna ledamoten skall en ny ersättare utses enligt 14 §. Har mandatet flyttats från en valkrets till en annan, skall det anses ha tilldelats den sistnämnda valkretsen vid valet.

Ersättare för en annan ledamot som utsetts i stället för en ledamot som avgått är de övriga kandidater som skulle ha varit ersättare för den avgångna ledamoten.

20 § Den centrala valmyndigheten skall på anmälan av riksdagens talman med tillämpning av 14 § om möjligt utse två nya ersättare, om

1. antalet ersättare för en riksdagsledamot har minskat till hälften eller mindre än hälften av det antal som utsetts vid valet därför att ersättare har utsetts till ordinarie ledamöter eller har avgått av någon annan orsak, eller
2. antalet ersättare inte är tillräckligt stort för att ersättare skall kunna inträda i en ledamots ställe.

Övriga val

21 § Om en ledamot i landstingsfullmäktige, kommunfullmäktige eller Europaparlamentet avgår under valperioden, skall respektive valmyndighet efter anmälan utse en ny ledamot. Ny ledamot skall utses enligt vad som tillämpas för riksdagsvalet enligt 18 och 19 §§.

22 § Om en ersättare i landstingsfullmäktige har utsetts till ordinarie ledamot eller avgått som ersättare av någon annan orsak, skall länsstyrelsen på anmälan av fullmäktiges ordförande göra nya beräkningar och utse ytterligare en ersättare för varje ledamot som berörs.

Ersättare för en annan ledamot som utsetts i stället för en ledamot som avgått är de övriga kandidater som skulle ha varit ersättare för den avgångna ledamoten.

Vid beräkningen skall samma beräkning som vid utseende av ersättare tillämpas. Kan någon ersättare inte utses enligt första stycket, utses ingen ersättare.

23 § Om en ersättare i kommunfullmäktige har utsetts till ordinarie ledamot eller avgått som ersättare av någon annan orsak, ska länsstyrelsen på anmälan av fullmäktiges ordförande göra nya uträkningar och fastställa ytterligare en ersättare för varje ledamot som berörs. I de fall antalet ersättare också efter det att ersättare avgått uppgår till minst det antal som fullmäktige bestämt, ska en ny ersättare utses bara om ledamoten i annat fall skulle komma att sakna ersättare som utsetts för henne eller honom.

Ersättare för en annan ledamot som utsetts i stället för en ledamot som avgått är de övriga kandidater som skulle ha varit ersättare för den avgångna ledamoten.

Vid uträkningen ska 16 § tillämpas. Kan någon ersättare inte utses enligt första stycket, utses ingen ersättare. *Lag (2008:1276)*.

24 § Den centrala valmyndigheten skall på anmälan av Europaparlamentet med tillämpning av reglerna om utseende av ersättare om möjligt utse två nya ersättare, om antalet ersättare för en ledamot har minskat till hälften eller mindre än hälften av det antal som utsetts vid valet därför att ersättare har utsetts till ledamot eller har avgått av någon annan orsak.

Valets avslutning

Riksdagsvalet och valet till Europaparlamentet

25 § När den centrala valmyndigheten har fördelat mandaten mellan partierna och utsett ledamöter och ersättare, skall valresultatet tillkännages genom att det kungörs i Post- och Inrikes Tidningar. Därmed är valet avslutat.

Det skall också kungöras i Post- och Inrikes Tidningar, när nya ledamöter och ersättare utsetts enligt 18-20 och 24 §§.

Valet till landstings- och kommunfullmäktige

26 § När länsstyrelsen har fördelat mandaten mellan partierna och utsett ledamöter och ersättare skall valresultatet kungöras genom att protokollet läggs fram för granskning. Därmed är valet avslutat.

Detsamma skall gälla när nya ledamöter och ersättare utsetts enligt 21-23 §§.

27 § Om färre än halva antalet ledamöter utsetts i landstings- eller kommunfullmäktige, skall Valprövningsnämnden upphäva valet och besluta om omval av samtliga ledamöter och ersättare.

Utfärdande och granskning av bevis för den som blivit utsedd

28 § För den som blivit utsedd till ledamot av riksdagen, landstingsfullmäktige, kommunfullmäktige eller Europaparlamentet eller till ersättare skall respektive valmyndighet genast utfärda bevis om detta. I beviset skall den valmyndigheten ange

1. namnet på den som blivit utsedd, och
2. den tid, det parti och den valkrets som ledamoten eller ersättaren blivit utsedd för.

Ett bevis för ersättare skall dessutom i förkommande fall innehålla uppgift om den eller de ledamöter som han eller hon

utsetts till ersättare för och ordningen mellan ersättarna, om flera ersättare utsetts för samma ledamot.

29 § Som bevis gäller utdrag ur protokoll eller annan handling från beräkning vid vilken ledamoten eller ersättaren blivit utsedd. Beviset skall skickas till den som blivit utsedd. Vid riksdagsval skall beviset även skickas till Valprövningsnämnden och riksdagens talman. Bevis som avser ledamot i Europaparlamentet skall dessutom skickas till parlamentet. Bevis som avser landstings- och kommunfullmäktige skall skickas till respektive fullmäktige.

30 § Valprövningsnämnden skall granska bevis för riksdagsledamöter eller ledamöter i Europaparlamentet och ersättare för att pröva om dessa blivit utfärdade i enlighet med 28 §. Granskningen skall efter riksdagsval vara avslutad senast dagen innan den riksdag som valet gäller samlas till riksmöte. Övriga bevis som kommer in till Valprövningsnämnden skall granskas så snart det kan ske. Berättelse om granskningen skall genast överlämnas till riksdagens talman. Gäller valet ledamöter i Europaparlamentet, skall berättelse om granskningen dessutom skickas till parlamentet.

31 § Valprövningsnämnden får uppdra åt ordföranden eller ersättaren för ordföranden att på nämndens vägnar granska bevis för en riksdagsledamot eller ledamot i Europaparlamentet och ersättare för sådana ledamöter som utses under löpande valperiod med anledning av att en ledamot avgått eller ersättare utsetts enligt 18-20 och 24 §§.

AVDELNING V. AVSLUTANDE BESTÄMMELSER

15 kap. Överklagande

1 § Beslut eller andra åtgärder enligt denna lag får överklagas endast i den utsträckning som anges i detta kapitel.

2 § Har upphävts genom *lag (2014:301)*.

Överklagande hos Valprövningsnämnden

3 § Hos Valprövningsnämnden får överklagas

1. följande beslut av länsstyrelsen:

- a) beslut enligt 4 kap. 8 och 13 §§ om fastställande av valkretsindelning för val till landstings- och kommunfullmäktige,
- b) beslut enligt 4 kap. 10 och 14 §§ om antalet valkretsmandat för val till landstings- och kommunfullmäktige,
- c) beslut enligt 4 kap. 17 § om indelning i valdistrikt,

2. länsstyrelsens eller den centrala valmyndighetens beslut om rättelse i en röstlängd,

3. följande beslut av den centrala valmyndigheten eller, i förekommande fall, länsstyrelsen:

a) beslut enligt 4 kap. 3 § om antalet valkretsmandat vid val till riksdagen,

b) beslut i ett ärende enligt 2 kap. om registrering av partibeteckning,

c) beslut i ett ärende enligt 2 kap. om anmälan av kandidater eller 6 kap. om valsedlar,

d) beslut i ett ärende enligt 2 kap. om anmälan om deltagande i val,

4. länsstyrelsens eller den centrala valmyndighetens beslut att fastställa utgången av ett val eller beslut om att utse nya ledamöter eller ersättare enligt 14 kap. 18-24 §§. *Lag (2014:1384)*.

4 § Ett beslut som avses i 3 § 4 får överklagas av

1. den som enligt röstlängden haft rösträtt vid valet, och
2. ett parti som deltagit i valet.

Beslutet får också överklagas av en kandidat som inte har varit upptagen i den aktuella röstlängden, när det gäller frågan om förordnande av honom eller henne som ledamot, efterträdare eller ersättare.

Hur överklagandet görs

5 § Ett överklagande ges in till den myndighet som har meddelat det överklagade beslutet (beslutsmyndigheten).

6 § Ett överklagande ska ha kommit in till beslutsmyndigheten

1. i ett ärende som avses i 3 § 1 samt 3 a och b: senast inom tre veckor från den dag det överklagade beslutet kungjordes eller, om beslutet inte har kungjorts, inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet,

2. i ett ärende som avses 3 § 2: senast onsdagen före valdagen,

3. i ett ärende som avses i 3 § 3 c: senast inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet,

4. i ett ärende som avses i 3 § 3 d: senast inom en vecka från den dag det överklagade beslutet kungjordes eller, om beslutet inte har kungjorts, inom en vecka från den dag klaganden fick del av beslutet,

5. i ett ärende som avses i 3 § 4: tidigast dagen efter valdagen och senast inom tio dagar efter det att valet avslutades eller, om överklagandet gäller beslut om att utse nya ledamöter eller ersättare enligt 14 kap. 18-24 §§, inom tio dagar efter det att sammanräkningen avslutades.

Det är Valprovsningsnämnden som avgör om överklagandet har

kommit in i rätt tid. *Lag (2014:1384)*.

7 § Om ett överklagande kommit in till Valprövningsnämnden inom överklagandetiden, skall det tas upp till prövning även om skrivelsen med överklagandet inte kommit till beslutsmyndigheten i tid.

Prövningen av överklagande av val

8 § I de ärenden som avses i 3 § 4 skall beslutsmyndigheten snarast möjligt efter att tiden för överklagande gått ut på en gång kungöra samtliga överklaganden och lämna dessa till Valprövningsnämnden.

Kungörelsen skall införas

1. i Post- och Inrikes Tidningar om överklagandet gäller riksdagen eller Europaparlamentet,
2. i ortstidning inom landstinget respektive kommunen om överklagandet gäller landstings- eller kommunfullmäktige.

I kungörelsen skall en viss kort tid anges inom vilken den som vill yttra sig över överklagandena skall ha gjort det till Valprövningsnämnden.

9 § Beslutsmyndigheten skall skyndsamt till Valprövningsnämnden yttra sig över överklagandena. Bestämmelserna i 27 och 28 §§ förvaltningslagen (1986:223) om omprövning av beslut skall inte tillämpas.

10 § Ett beslut genom vilket någon har förordnats till ledamot i landstings- eller kommunfullmäktige eller till ersättare gäller även om beslutet har överklagats. Om någon annan förordnats till ledamot eller ersättare med anledning av överklagandet, gäller det beslutet så snart det val eller den sammanräkning har avslutats som ledamoten eller ersättaren blivit förordnad genom.

Ledamöter i Europaparlamentet tillträder sitt uppdrag då de förordnats och deras behörighet prövats av Europaparlamentet.

Bestämmelserna om inhibition i 29 § förvaltningslagen (1986:223) gäller inte beslut som sägs i denna paragraf.

11 § När Valprövningsnämnden prövar ett överklagande, skall nämndens samtliga ledamöter vara närvarande. Om överklagandet avser ett beslut genom vilket utgången av ett ordinarie val till riksdagen eller ett ordinarie val till landstings- eller kommunfullmäktige har fastställts, skall nämnden ha samma sammansättning som den hade vid tiden för dessa val. Om överklagandet avser ett beslut genom vilket utgången av ett annat val fastställts, får nämnden ha den sammansättning den hade vid tiden för det valet.

12 § Myndigheter och andra som har hjälpt till vid valet skall

lämna Valprövningsnämnden de upplysningar och yttranden som nämnden begär.

Om Valprövningsnämnden finner att någon behöver höras som vittne vid domstol, kan nämnden förordna att vittnesförhör skall hållas vid tingsrätt.

Vid bevisupptagning enligt andra stycket gäller 35 kap. 10 och 11 §§ rättegångsbalken. Ersättning till vittnen skall betalas av allmänna medel. Kostnaden för detta skall stanna på staten.

13 § Valprövningsnämnden skall upphäva ett val i den omfattning som det behövs och förordna om omval i den berörda valkretsen

1. om det vid förberedande och genomförande av valet som en myndighet svarar för förekommit avvikelse från föreskriven ordning, eller
2. om någon hindrat röstningen, förvanskat lämnade röster eller otillbörligen verkat vid valet på något annat sätt.

Kan rättelse åstadkommas genom förnyad sammanräkning eller någon annan sådan mindre ingripande åtgärd, skall nämnden i stället uppdra åt beslutsmyndigheten att vidta en sådan rättelse.

Rättelse enligt första eller andra stycket skall ske bara om det med fog kan antas att vad som förekommit har inverkat på valutgången.

Ett omval till riksdagen eller landstingsfullmäktige avser endast det antal fasta mandat och utjämningsmandat som tilldelades den berörda valkretsen vid det upphävda valet.

14 § Om det vid en sammanräkning som avses i 14 kap. 18-24 §§ har förekommit avvikelse från föreskriven ordning och det inte är osannolikt att avvikelsen har inverkat på utgången av sammanräkningen, skall Valprövningsnämnden upphäva sammanräkningen och uppdra åt beslutsmyndigheten att vidta den rättelse som behövs.

15 § Om ett visst beslut inte får överklagas eller om det skall överklagas i särskild ordning, får en omständighet som avses med beslutet inte åberopas vid prövning enligt 13 eller 14 §.

Övergångsbestämmelser

2005:837

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006, då vallagen (1997:157) skall upphöra att gälla.
2. Partibeteckningar som har registrerats enligt den upphävda lagen skall anses registrerade enligt den nya lagen.
3. Beslut om indelning i valkretsar och valdistrikt som har fattats enligt den upphävda lagen skall anses fattade enligt den nya lagen.

2014:301

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2014 i fråga om 10 kap. 7 § och 12 kap. 8 § och i övrigt den 1 januari 2015.
2. Äldre föreskrifter ska tillämpas vid ett omval som hålls på grund av att ett ordinarie val till riksdagen eller landstings- eller kommunfullmäktige i september 2014 upphävts.

2014:1384

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2015 och tillämpas första gången inför och vid ordinarie val till riksdagen, landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige 2018.
 2. Om en ansökan om registrering av partibeteckning eller anmälan om deltagande i val har kommit in före ordinarie val till riksdagen, landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige 2018, ska den prövning som avses i 2 kap. 3 och 18 §§ omfatta även en partibeteckning som innehåller en partisymbol som kan anses allmänt förknippad med någon annan än sökanden.
-
-

Sveriges riksdag

100 12 Stockholm

Telefon: 08-786 40 00

Frågor om riksdagen

Telefon: 020-349 000

E-post: riksdagsinformation@riksdagen.se